

Maaseudun yritysrahoituksen verkostofoorumi – *Mitä yritystuki saa aikaan?*

Mikkeli 24.9.2019

Pasi Saukkonen

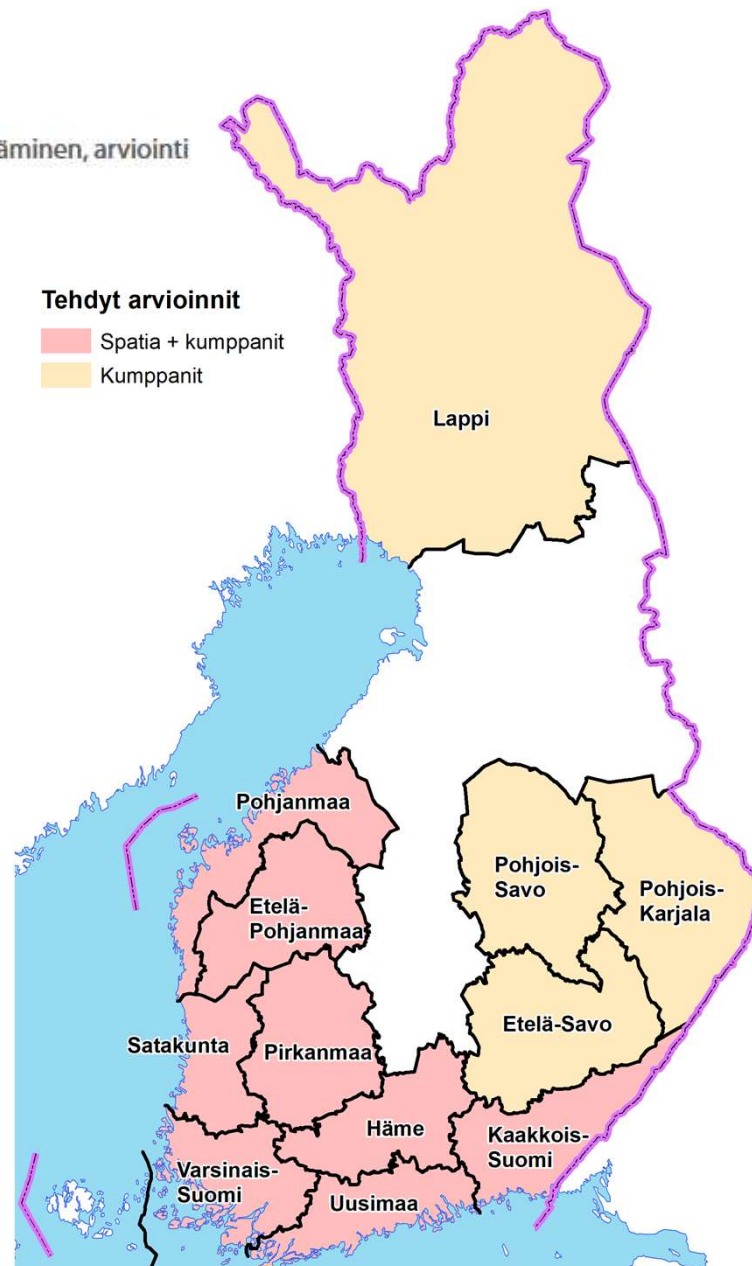

Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia/Itä-Suomen yliopisto

- Vuonna 2001 perustettu soveltavan alue- ja kuntatutkimuksen keskus osana Karjalan tutkimuslaitosta. www.uef.fi/spatia

Spatia raportteja -julkaisusarja

- 1/2019 Teemu Makkonen, Arja Jolkkonen, Petri Kahila, Virpi Lemponen ja Paavo Forsberg. Puhtia Pohjois-Karjalaan - kuntien elinvoimaselvitys (pdf 1,9 MB)
- 2/2018 Arja Kurvinen, Arja Jolkkonen ja Virpi Lemponen. Verkosta vauhtia. Valokuituverkot ja digitalisaatio työn, yritystoiminnan ja opiskelun mahdollistajina maaseudulla (pdf 6,0 MB)
- 1/2018 Maija Halonen ja Mari Kattilakoski. Hyvinvoinnin edistäminen harvaan asutulla maaseudulla (pdf 5,9 MB)
- 4/2017 Pasi Saukkonen ja Hannu Ryhänen. Pohjois-Karjalan maaseudun kehityksen ja tulevaisuuden luotain
Raportti (pdf 3,5 MB)
Diakooste (pdf 0,5 MB)

Esityksen rakenne

Havainto tuen vaikutuksesta
(vaikutukset 1, 2 ja 3)

Perustelut
arviointiaineistosta

Pohdittavaksi

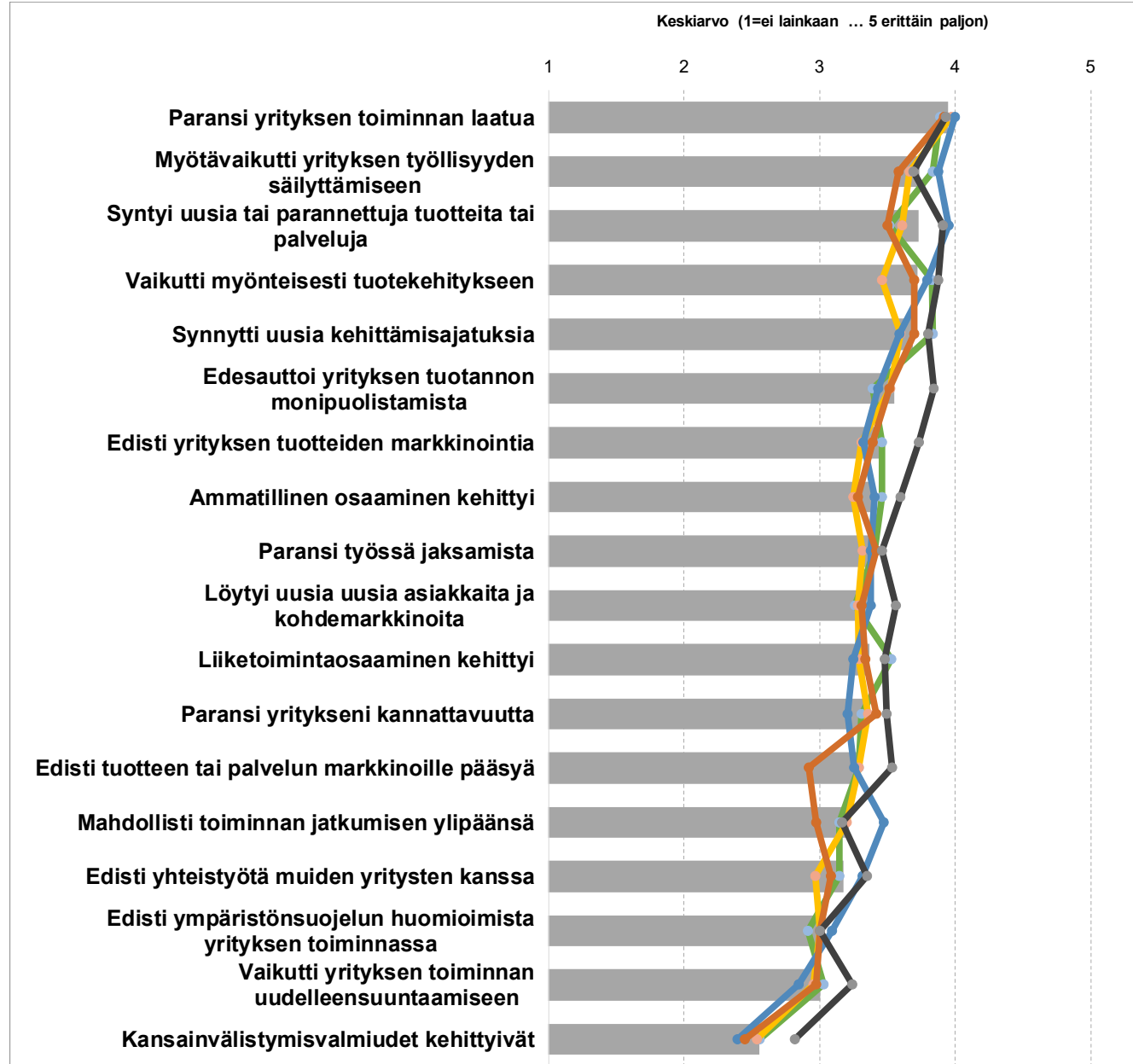
Mitä yritystuki saa aikaan?

Havainto 1: Lisää maaseutuyritysten kilpailukykyä

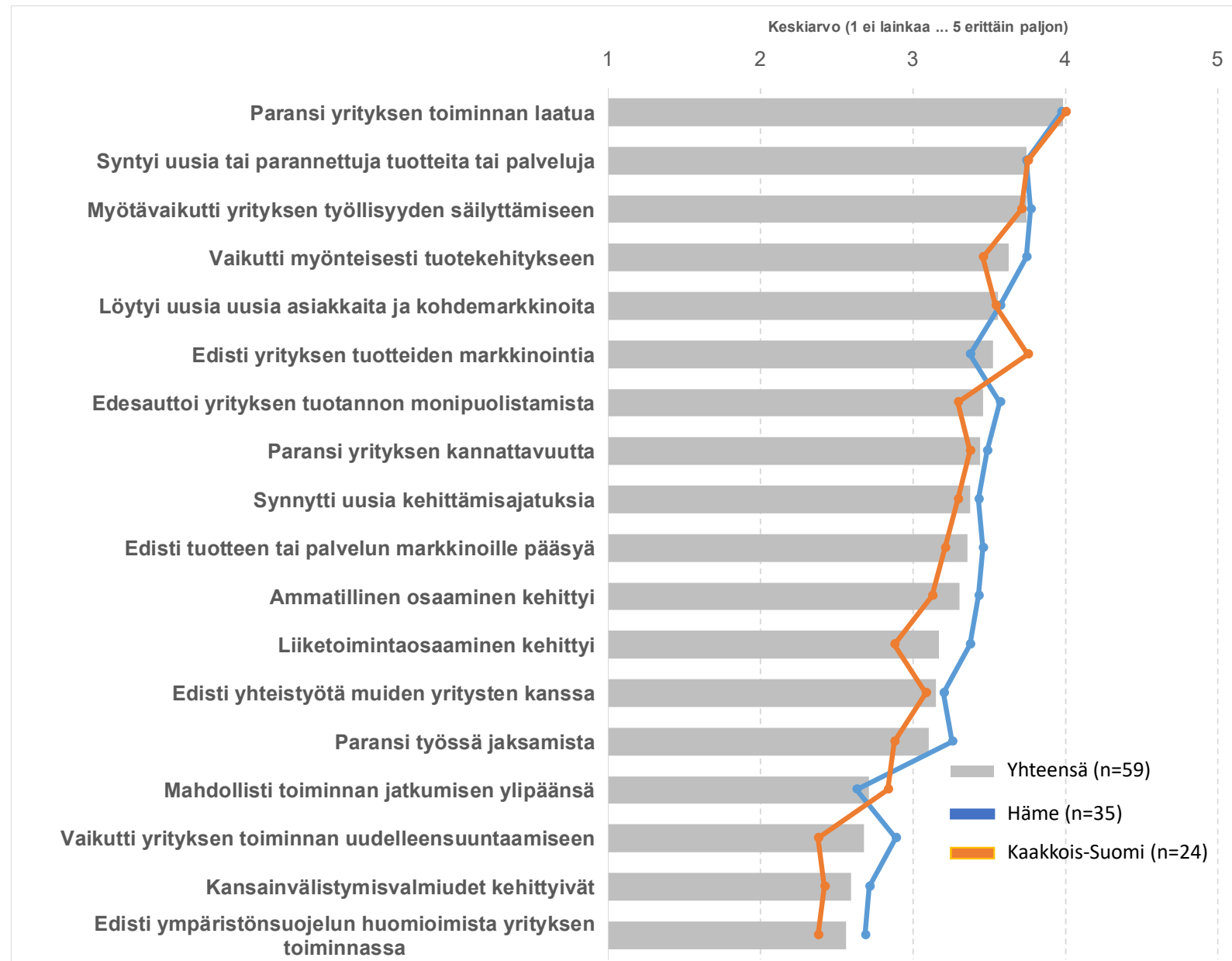
Yritystuen tulokset

- L-S yhteensä (n=236-249)
- Pohjanmaa (n=55-58)
- Etelä-Pohjanmaa (n=34-36)
- Pirkanmaa (n=58-62)
- Satakunta (n=35-36)
- Varsinais-Suomi (n=54-57)

Yritystuen tulokset

Kysely: Yritystuki, Mitä hankkeen tärkeimmät tulokset ovat? Kerro niistä lyhyesti (173 vastausta)

- **Sisältöanalyysi nostaa esille tasavahvan kärkikolmikon**

- ***Laadun parantuminen***

- "Laadusta tulee tasaisempaa"

- "Toimitusvarmuus", "Asiakkaita pystytään palvelemaan nykyisin nopeammin"

- "Pystymme vastaamaan asiakkaiden vaatimukseen"

- "Paransi energiapuun laatua"

- ***Uudet tai parannetut tuotteet/palvelut/konseptit***

- "Saimme uusia tuotteita markkinoille"

- "Merkittäviä uusia tuotelanseerauksia tehtiin"

- "Pystymme kehittämään täysin uudenlaisia tuotteita nykyvaatimukset täyttävässä ympäristössä"

- "Pystyn tarjoamaan rakennuspeltiseppän palveluita mitä oli aikaisemmin vähän tarjolla tällä seudulla."

- "Lisäksi uusi teknologia on mahdollistanut haasteellisempien tuotteiden valmistamisen"

- "Hankkeen ansiosta pystymme tarjoamaan monipuolisempia tuotekokonaisuuksia."

- ***Tuottavuuden/kannattavuuden lisääntyminen***

- "Pidemmät yhtäjaksoiset "sarjat", sitä kautta parempi ja yhtenäisempi tuote, sitä kautta suurempi volyyymi ja kustannustehokkuus."

- "Helpottaa koneistajien ohjelmointia ja varaston hallintaa"

- "Toimivampi logistiikka, vähemmän huoltoseisokkeja."

- "Esivalmistus nopeutui merkittävästi"

- "Uudet laitteet toimivat häiriöttömämmin kuin vanhat"

Lisää vaikuttavuutta kilpailukykyyn tukien tehokkaalla polutuksella

- kytketään investointitukea saaneita yrityksiä kehittämishanketoimintaan ja toisinpäin
- kytkemällä yrityksiä muihin kehittämiskanaviin, erityisesti EAKR (innovaatiotoimet)

Hirvonen ym. (2019): *Maaseutuohjelma 2014-2020 – arviointi innovointi-, koulutus- ja yhteistyövaikutuksista*

”EIP-toimintaa lukuun ottamatta maaseutuohjelman innovaatioita edistävät toimenpiteet kohdistuvat tutkimus- ja kehitystoiminnan kehitysvaiheeseen, ts. toimenpiteet eivät ulotu uuden tiedon tuottamiseen vaan ne suuntautuvat tiedon ja osaamisen siirtoon.

Maaseutuohjelman koulutus- ja yhteistyöhankkeissa näitä tuoteinnovaatioita näyttäisi syntyvän vähemmän kuin esimerkiksi EAKR-hanketoiminnassa. Tämä vertailu viittaa siihen, että maaseutuohjelman toimenpiteet eivät riittävästi tavoita tuotekehityskykyisiä yrityksiä tai niitä on maaseudulla vähän”

Maaseuturahaston tukien ketjuttaminen – esimerkki Nurmeksesta

- Monialaisesta maatilasta liikkeelle. Sukulaistilan ostaminen, mutta lehmät pois -> viljanviljely -> koneurakointi ja korjaamotoiminta
- Työllistävyys: 3 hlöä
- Paikallinen elinkeinoyhtiö/maaseuturahasto tukena koko ajan
- Tuotekehitykseen ja testaukseen perustamistukea.
- Perustamistukea myös tuotteen kehittämiseksi myyntikuntoon sekä markkinointi- ja myyntivalmiuksien kehittäminen
- Investointitukea tuotantotiloihin
- Ideasta tuotteeksi yritysryhmässä mukana -> mm. CE-merkintä -> tuote markkinoille

Kuva:Reeta Rönkkö

Yrittäjä Martti Tiainen on kehittänyt uudenlaisen traktorin alaterän helpottamaan teiden aurausta.

Lähde: Pohjois-Karjalan maaseutuohjelman tiedotushanke Maakaista

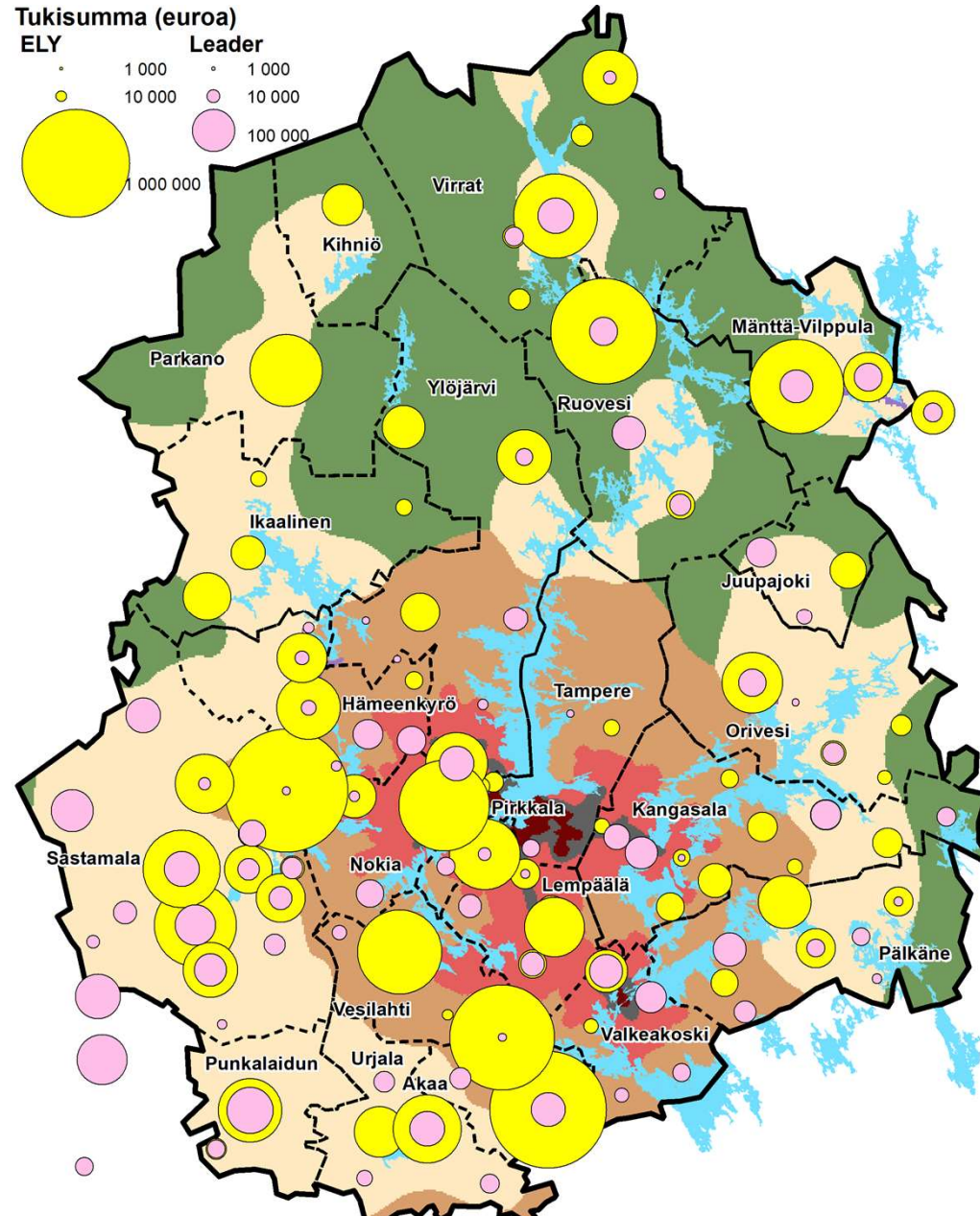
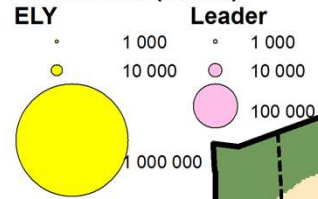

Mitä yritystuki saa aikaan?

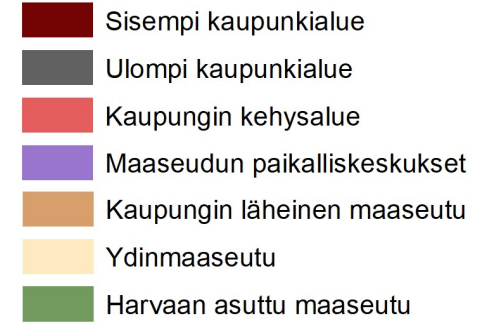
Havainto 2. Elinvoimaa maaseutualueille

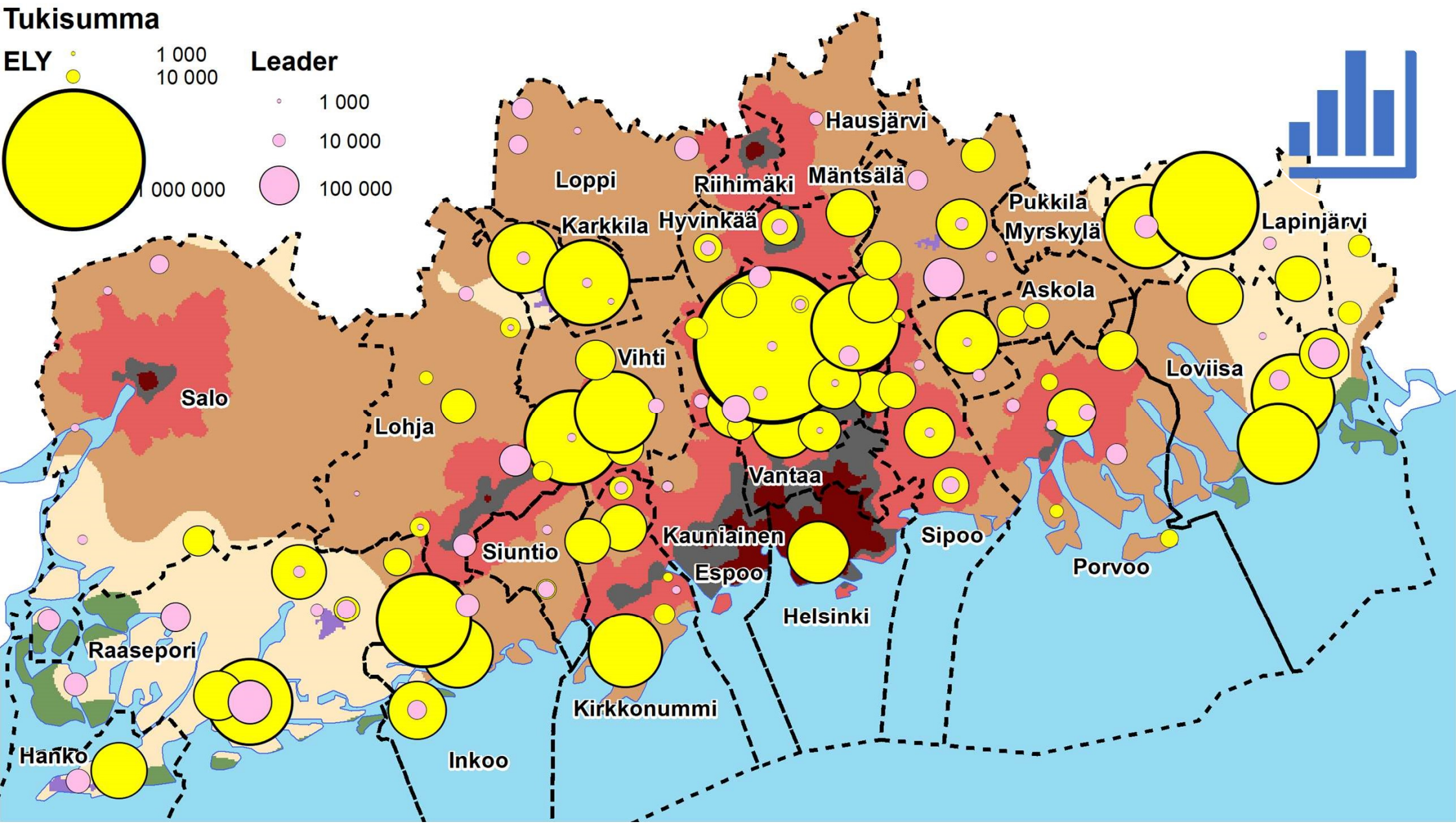
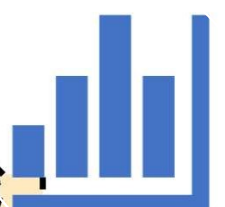
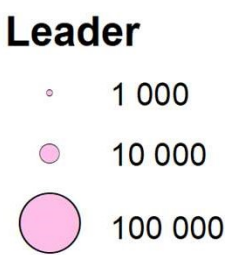
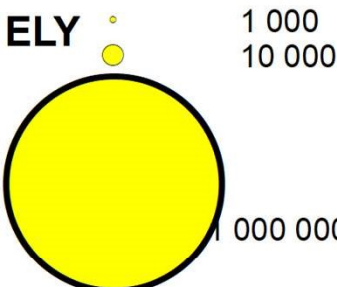
Tukisumma (euroa)

Kaupunki-maaseutu-luokitus

Tukisumma

Rekisteriaineisto: Yritystuet kartalla (pallon koko suhteessa julkisen tuen määrään)

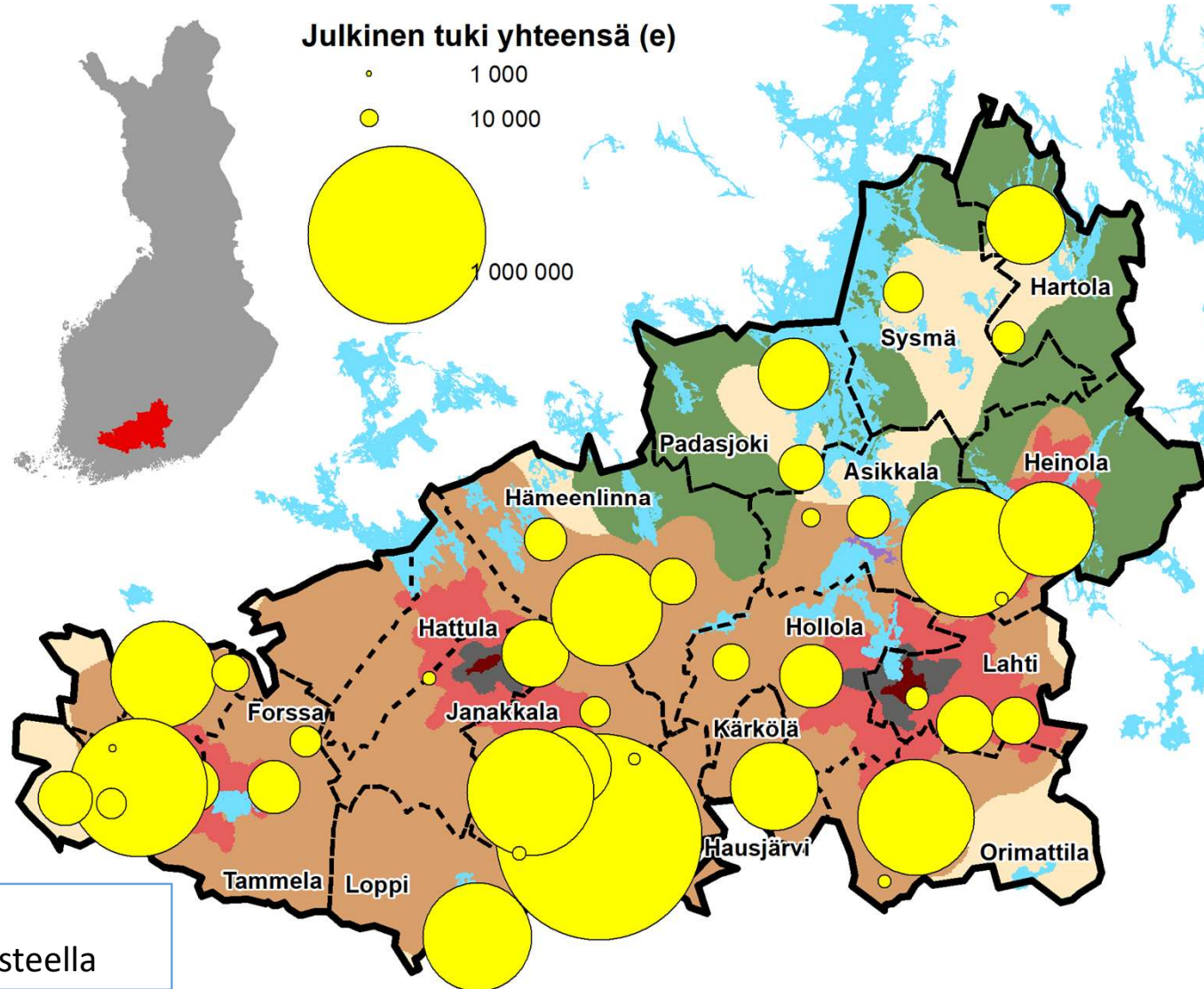

Kaupunki-maaseutu-luokitus

- Sisempi kaupunkialue
- Ulompi kaupunkialue
- Kaupungin kehysalue
- Maaseudun paikalliskeskukset
- Kaupungin läheinen maaseutu
- Ydinmaaseutu
- Harvaan asuttu maaseutu

Julkinen tuki yhteensä (e)

- 1 000
- 10 000
- 1 000 000

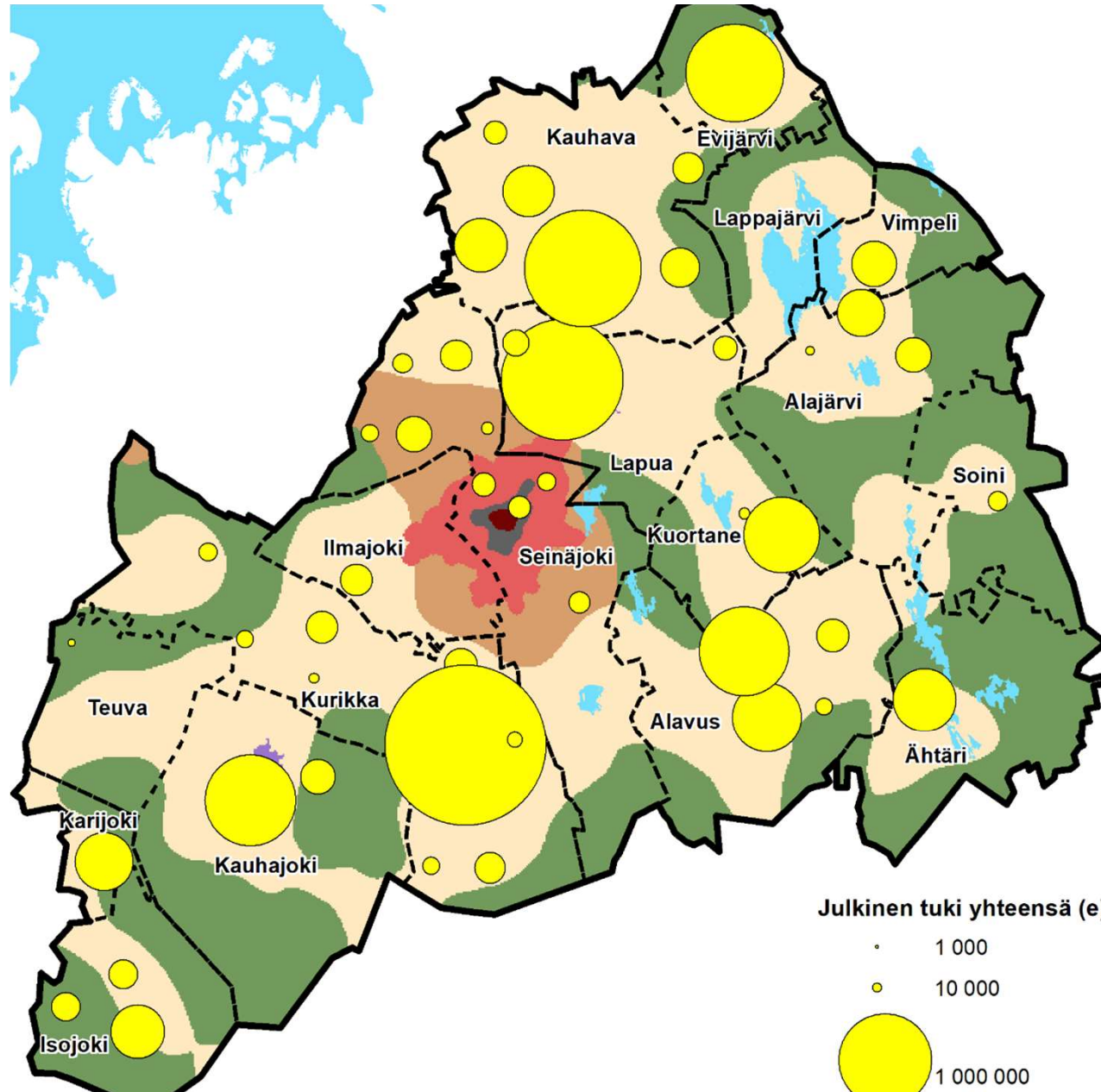

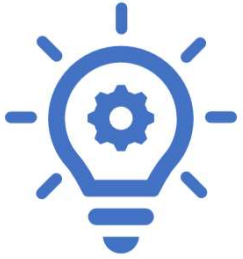
Yritystuet: 82 kpl, 7 milj. €

- Sijainti postinumeron perusteella

Kaupunki-maaseutu-luokitus

- Sisempi kaupunkialue
- Ulompi kaupunkialue
- Kaupungin kehysalue
- Maaseudun paikalliskeskukset
- Kaupungin läheinen maaseutu
- Ydinmaaseutu
- Harvaan asuttu maaseutu

Rohkeammalla tukipolitiikalla lisää vaikuttavuutta maaseuduille?

Irene ja Tuomas Kuhmonen (2019):

”Maaseudun kehittämisohjelma samanaikaisesti sekä pönkittää vallitsevaa regiimiä (esim. maataloustuet) että pyrkii luomaan mahdollisuuksia toimijoille, jotka haastavat sitä (paikalliset ruokajärjestelmät)

Maaseudun kehittäminen vaatii rohkeaa ja visionääristä otetta, sillä se on aidosti ja lähtökohtaisesti valtavirran ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa (vrt. keskittyminen vs. hajautuminen) Vaikuttava maaseudun kehittäminen on erittäin vaativaa”

Suuremman riskin hyväksyminen yrityshankkeissa voisi onnistuessaan tuoda suurempaa vaikuttavuutta ja uudistavuutta maaseudulle???

- Kokeilut ja korkeampi riskitaso
- Paluu juurille? Katse syvempään maaseutuun?

Mitä yritystuki saa aikaan?

3. Uudistaa yrityksiä ja yrityskantaa

Rekisteriaineisto: Yritystuet (ELY-keskuksen myöntämät, - 30.6.2018)

Etelä-Pohjanmaa 119 kpl, 15.5 milj. €

Pirkanmaa 186 kpl, 13 milj. €

Pohjanmaa 213 kpl, 18 milj. €

Satakunta 130 kpl, 12.5 milj. €

Varsinais-Suomi 215 kpl, 18.5 milj. €

YHTEENSÄ 863 kpl, 78 milj. €

Uusyrittötoiminnan tukeminen

a) Perustamistuki, aloittavat

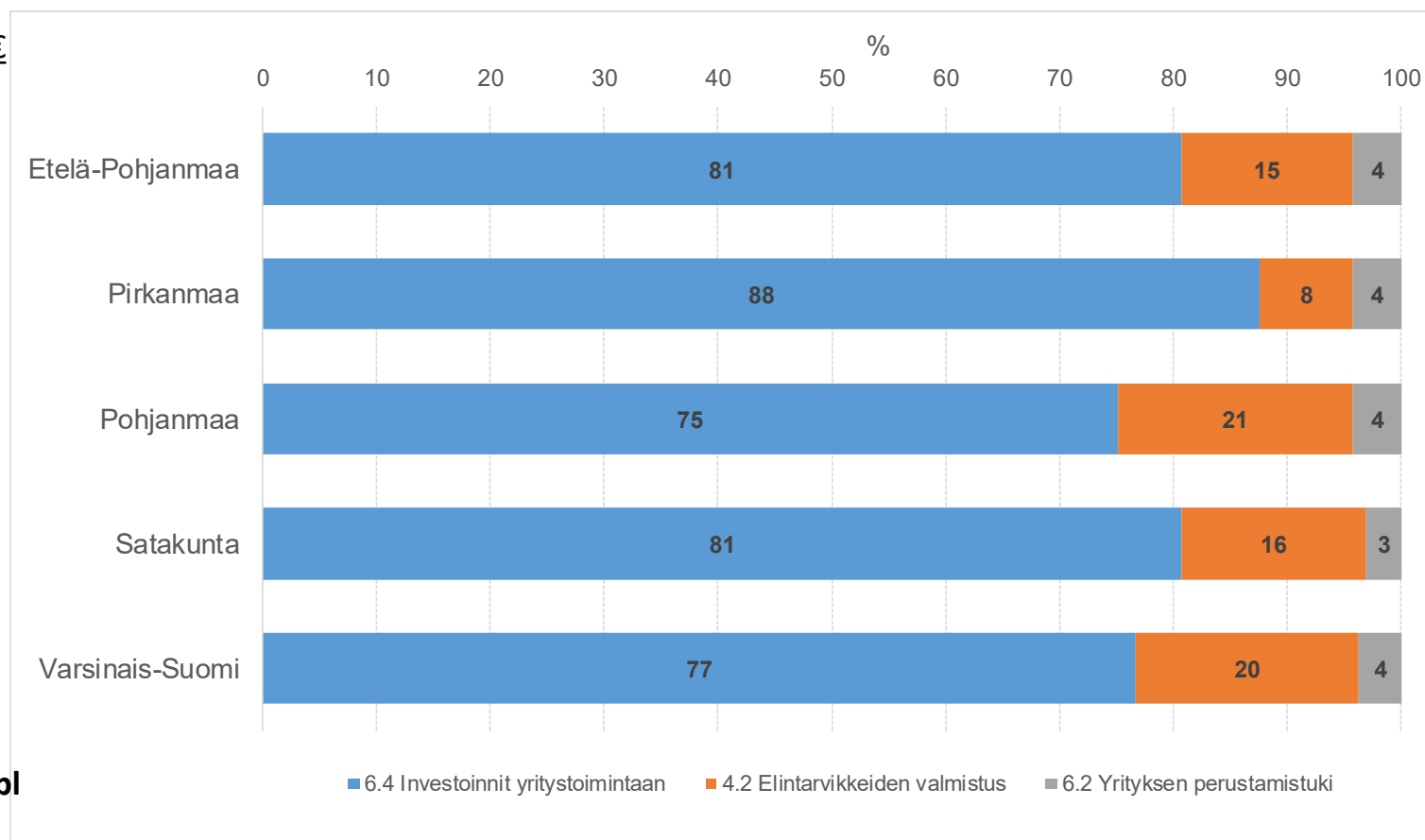
EP	0 kpl
Pirkanmaa	2 kpl
Pohjanmaa	1 kpl
Satakunta	3 kpl
Varsinais-Suomi	2 kpl

b) Investointituki, aloittavat

EP	9 kpl
Pirkanmaa	16 kpl
Pohjanmaa	22 kpl
Satakunta	8 kpl
Varsinais-Suomi	23 kpl

YHTEENSÄ a+b 86 kpl/863 kpl

Julkisen yritystuen jakautuminen toimenpiteittäin, %

Hakijan toimiala

01110 Viljakasvien, palkokasvien ja öljysiemenkasvien viljely

02200 Puunkorjuu

01500 - Yhdistetty kasvinviljely ja kotieläintalous (sekatilat)

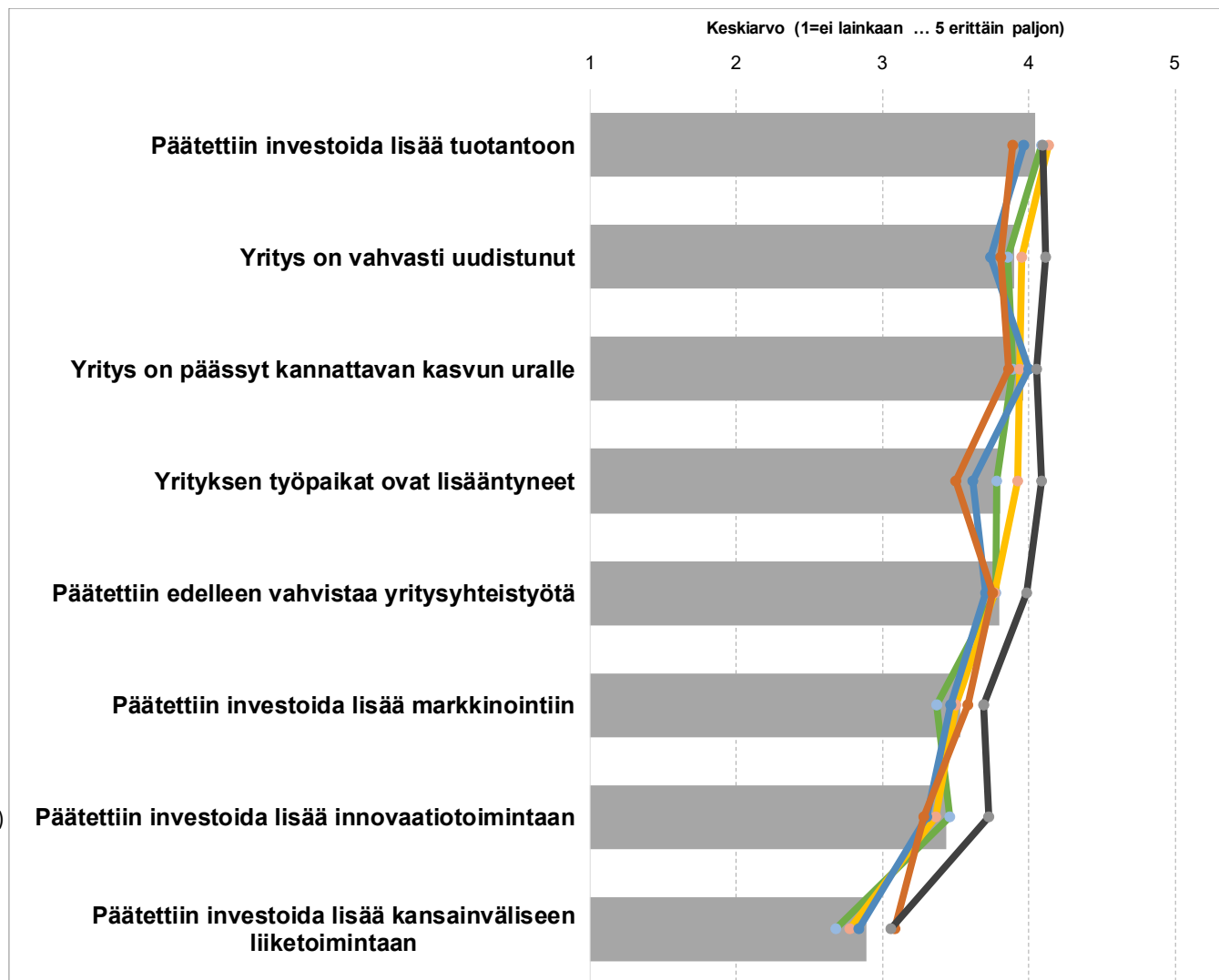
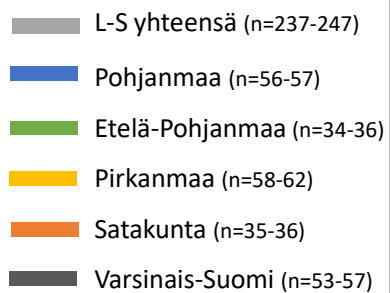
Hankkeen toimiala

Kaasun tuotanto
Laivojen ja veneiden korjaus ja huolto
Lomakylät yms. majoitus
Maatilamatkailu, bed & breakfast
Muu hedelmien, marjojen ja kasvien jalostus ja säilöntä
Muu urheilutoiminta
Myllytuotteiden valmistus
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys
Vesirakentaminen

Kaukolämmön ja -kylmän erillistuotanto ja jakelu
Maa- ja metsätalouskoneiden korjaus ja huolto
Maatilamatkailu, bed & breakfast
Muiden polttoaineiden tukkukauppa
Puun sahaus, höyläys ja kyllästys

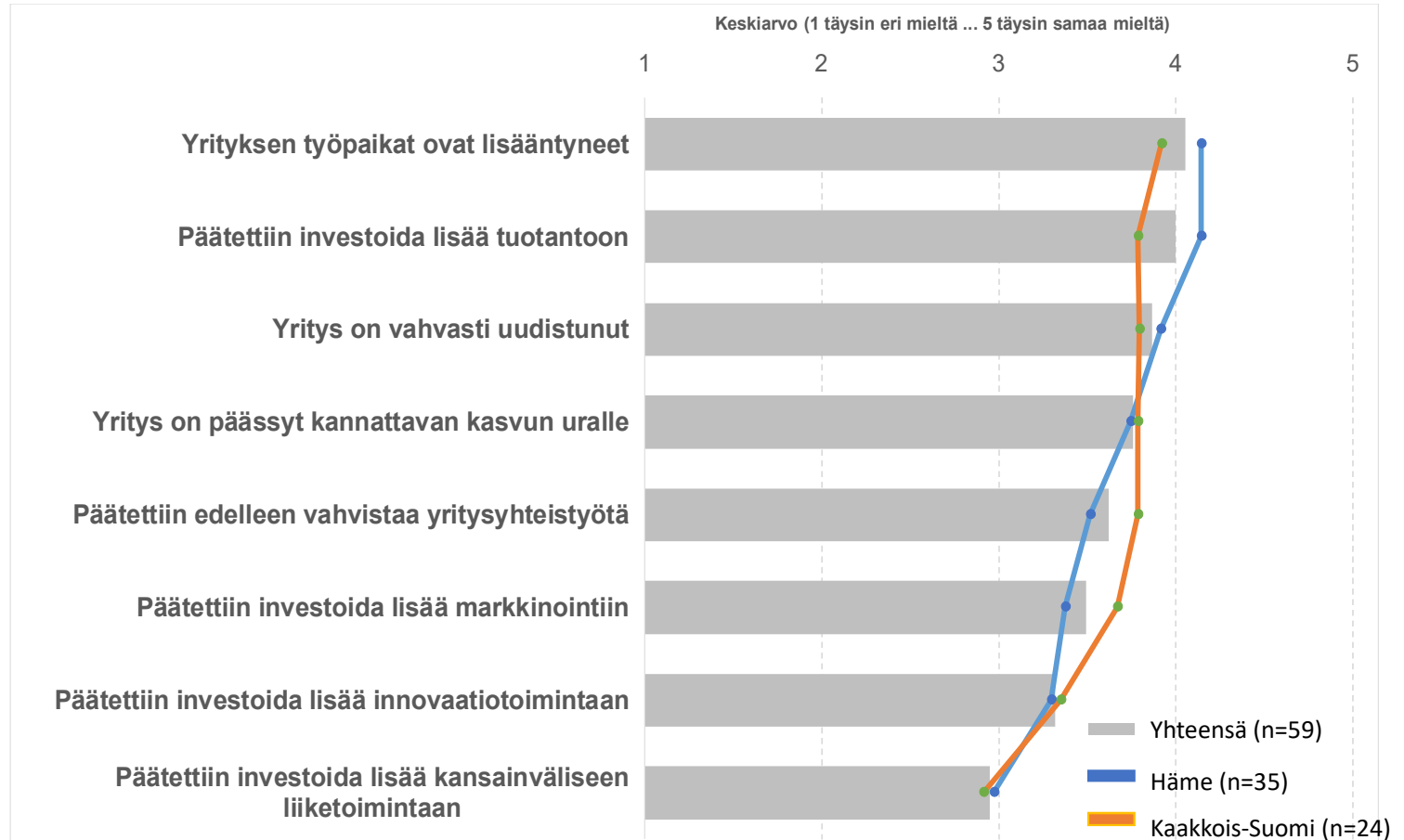
Lomamökkien vuokraus
Maatilamatkailu, bed & breakfast
Muu hedelmien, marjojen ja kasvien jalostus ja säilöntä
Muu vesiliikennettä palveleva toiminta
Teurastus ja lihan säilyvyyskäsittely (pl. siipikarja)
Urheilu- ja liikuntakoulutus
Vesirakentaminen

Pitkän aikavälin vaikutukset

Pitkän aikavälin vaikutuksia

Tilanne haastatteluhetkellä

Alkutuotantoa on

Alkutuotantoa ei ole

Yhteensä

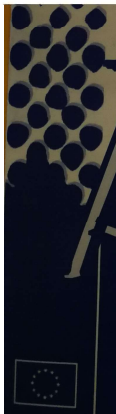
Maaseudun yritysten neuvonta- ja kehittämistarpeet Pohjois-Karjalassa

YritysHarava-hankkeen tutkimusraportti

Pasi Saukkonen
Jukka Sihvonen
Jukka Oksa
Esko Lehto
Timo Lautanen

SPATIA
Raportteja 1/2006

Toimiala	lkm	%
oitus, virkitystoiminta	45	9
i, kuljetus	42	8
asiantuntijapalvelut	32	6
palvelut	32	6
ila, ravintola	29	6
i	27	5
	26	5
alous	24	5
1	20	4
10	20	4
	20	4
	19	4
juurekset, yrtit, kasvihuone	19	4
	15	3
ito	15	3
	15	3
	14	3
ulttuuri	13	3
	11	2
us ja entisöinti	11	2
	10	2
	10	2
	9	2
	8	2
	6	1
miikka	5	1
	497	100

...kysy lisää. Yhteystiedot takasivulla.

Kiitos
tarkkaavaisuudestanne!